

USTAWA O WYKONYWANIU ZAWODU URBANISTY

I. TEZA OGÓLNA

Zasady wykonywania zawodu urbanisty (planisty przestrzennego) powinny być określone w odrębnej ustawie w stosunku do analogicznych zasad wykonywania zawodu architekta oraz inżyniera budowlanego, które obecnie są już prawnie uregulowane.

główne przesłanki uzasadniające odrębną regulację:

- przywrócenie pierwszoplanowej rangi zawodu urbanisty w procesie gospodarowania przestrzenią i jej kształtowania,
- ponowne wprowadzenie zawodu urbanisty do obiegu prawnego,
- szczegółowe określenie katalogu wymogów definiujących urbanistę jako zawód o charakterze interdyscyplinarnym,
- szczegółowe określenie deontologii, zasad wykonywania zawodu, w tym egzekwowania odpowiedzialności zawodowej,
- kontynuacja dotychczasowego nieizbowego charakteru funkcjonowania zawodu urbanisty,

II. TEZA OGÓLNA

Ustawa nie powinna zawierać żadnych merytorycznych odniesień do aktualnych przedsięwzięć legislacyjnych. zawód urbanisty powinien być zdefiniowany w sposób autonomiczny i ponadczasowy w odniesieniu do aktualnych doktryn okołoinwestycyjnych – ewentualne zmiany tych doktryn nie powinny pociągać za sobą konieczności redefinicji zawodu urbanisty;

I

Warunkiem niezbędnym do uzyskania prawa wykonywania zawodu urbanisty powinno być wykształcenie kierunkowe związane bezpośrednio z problematyką planowania zagospodarowania przestrzennego.

II

Prawo do wykonywania zawodu urbanisty oraz zakaz jego wykonywania, powinny podlegać nadzorowi oraz kontroli sądowej na zasadach określonych w niniejszej ustawie - prawo to powinno być powiązane bezpośrednio z odpowiedzialnością zawodową na zasadach określonych w ustawie;

przyznawanie prawa do wykonywania zawodu oraz pozbawianie tego prawa nie powinno być autonomicznym uprawnieniem organów administracji publicznej oraz gremiów wyłonionych ze środowisk „okołoplanistycznych” (stowarzyszeń zawodowych, środowisk akademickich, prawniczych oraz eksperckich);

III

Wykonywanie zawodu urbanisty powinno mieć charakter całkowicie transparentny.

profile zawodowe urbanistów posiadających prawo do wykonywania zawodu powinny być umieszczone w ogólnopolskiej bazie danych dostępnej dla wszystkich zainteresowanych - powinny zawierać informacje o kierunkowym wykształceniu, przebiegu pracy zawodowej, dorobku zawodowym oraz o jakości sporządzonych opracowań planistycznych w tym o wyrokach sądów administracyjnych stwierdzających nieważność dokumentów sporządzonych przez zainteresowanych;

IV

W ustawie powinny być określone dla urbanistów szczegółowe normy ich współpracy z podmiotami, na rzecz których wykonywane są dokumenty i opracowania planistyczne zastrzeżone do wyłącznej kompetencji urbanistów.

Normy te powinny definiować sankcje za ich naruszenie z pozbawieniem prawa wykonywania zawodu urbanisty włącznie.

V

W ustawie powinny być określone dla podmiotów, na rzecz których wykonywane są dokumenty i opracowania planistyczne zastrzeżone do wyłącznej kompetencji urbanistów, szczegółowe normy ich współpracy z urbanistami.

Normy te powinny definiować sankcje za ich naruszenie z uznaniem dokumentów i opracowań planistycznych, zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji urbanistów, jako sporządzonych (uchwalonych) bez udziału urbanisty włącznie.

VI

W ustawie powinny być określone szczegółowe normy wzajemnych relacji między urbanistami, uczestnikami procedur sporządzania dokumentów i opracowań planistycznych zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji urbanistów.

Normy te powinny definiować sankcje za ich naruszenie z pozbawieniem prawa wykonywania zawodu urbanisty włącznie.

VII

Na zasadach określonych w ustawie powinno być możliwe funkcjonowanie samorządu zawodowego urbanistów o charakterze nieobligatoryjnym.

- samorząd powinien mieć strukturę obejmującą obszar całego kraju zorganizowaną na zasadach określonych w ustawie;
- powinien posiadać status jedynej oficjalnej reprezentacji środowiska wykonujących zawód urbanisty;
- środowisko wykonujących zawód urbanisty nie powinno być reprezentowane w przestrzeni publicznej przez osoby nie wykonujące tego zawodu aktywnie lub wykonujące ten zawód niezgodnie z deontologią i zasadami jego wykonywania przyjętymi w ustawie.

Poniżej przedstawiono propozycje szczegółowych uregulowań, które powinny być odwzorowane w ustawie o wykonywaniu zawodu urbanisty.

(ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWODOWA OBJĘTA KONTROLĄ SĄDOWO-ADMINISTRACYJNA)

I. Poziom podstawowy obowiązkowy:

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA

REJESTR URBANISTÓW (PLANISTÓW PRZESTRZENNYCH)

(tj. wszystkich chętnych spełniających wymogi ustawy deregulacyjnej)

obowiązkowe rejestrowanie działalności planistycznej (wniosek zainteresowanego o umieszczenie w rejestrze ministerialnym)

Egzekwowanie odpowiedzialności zawodowej zarejestrowanych urbanistów

postępowania dyscyplinarne (w tym usunięcie z rejestru ministerialnego)

Szkolenia w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych

obowiązkowe szkolenia (np. coroczne) w zakresie obowiązujących procedur planistycznych

Nadzór nad działalnością korporacji urbanistów

jako organ odwoławczy w sprawach przenoszenia do Korporacji Urbanistów

jako organ odwoławczy w sprawach usunięcia z Korporacji Urbanistów

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWODOWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

Przesłanka do dyscyplinarnego usunięcia z listy ministerialnej

3 dokumenty planistyczne **prawomocnie uchylone** z winy urbanisty. Urbanisci usunięci dyscyplinarnie z listy ministerialnej - możliwość przywrócenia do zawodu po trzech latach i na ogólnych zasadach. Nowi urbanisci zostają zarejestrowani na ministerialnej liście na okres 3 lat – po tym okresie mogą być na własną prośbę przenieszeni do Polskiej Korporacji Urbanistów.

Warunek niezbędny przeniesienia do KORPORACJI

w ciągu 3 kolejnych lat od umieszczenia (lub ponownego umieszczenia) na liście ministerialnej żaden sporządzony przez urbanistę dokument planistyczny nie zostanie **prawomocnie uchylony** z winy tego urbanisty.

II. Poziom samorządowy nieobowiązkowy:

KORPORACJA URBANISTÓW (PLANISTÓW PRZESTRZENNYCH)

działalność statutowa

Dotychczasowi uprawnieni urbanisci (tj. byli członkowie IU) stają się członkami nowej korporacji urbanistów.

Warunek niezbędny umieszczenia na liście KORPORACJI:

w ciągu ostatnich 3 lat żaden sporządzony przez urbanistę dokument planistyczny (plan miejscowy lub studium gminy) nie został prawomocnie uchylony z winy tego urbanisty - byli członkowie IU nie spełniający tego wymogu zostają zarejestrowani na liście ministerialnej.

Przesłanka do usunięcia z listy KORPORACJI i przeniesienia na listę ministerialną:

1. Przeniesienie karne: 1 sporządzony przez urbanistę dokument planistyczny (plan miejscowy lub studium gminy) został **prawomocnie uchylony** z winy tego urbanisty.

2. Przeniesienie dobrowolne: na wniosek zainteresowanego.

Elektroniczny rejestr planistycznych naruszeń prawa

Kolejny systemowy element funkcjonowania zawodu urbanisty, zespajający merytorycznie proponowane wyżej poziomy statusu prawnego urbanistów, to utworzenie w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa centralnego rejestru prawomocnych uchyleń dokumentów planistycznych naruszających prawo z winy urbanistów.

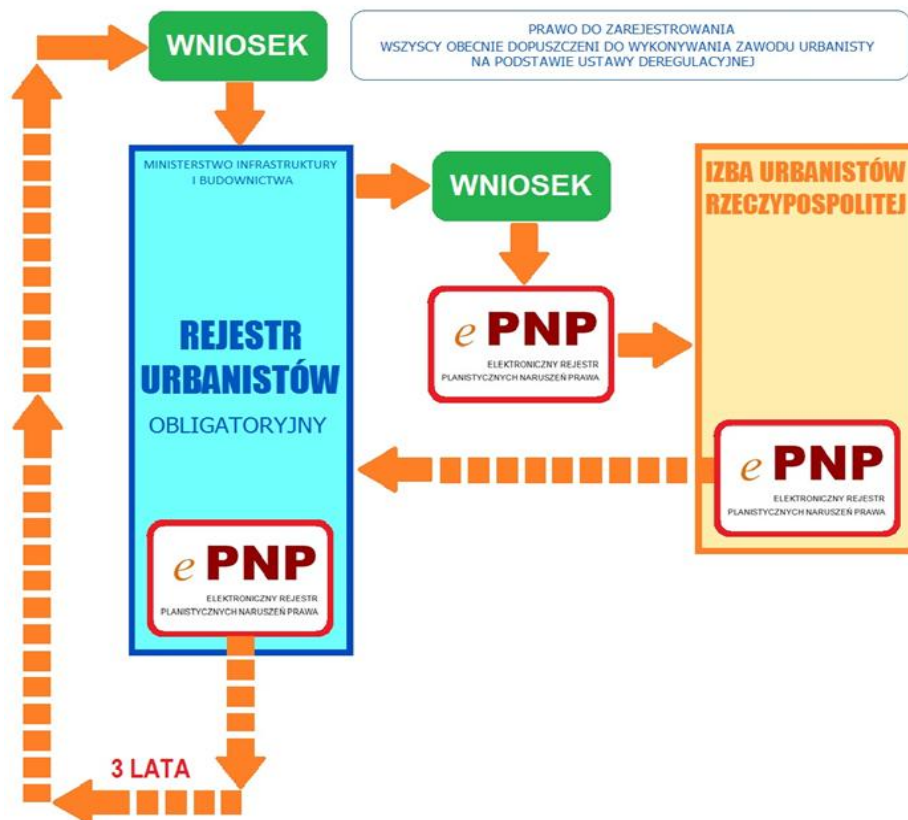
Taki rejestr byłby dostępny dla podmiotów korzystających z usług urbanistów.

Zasada funkcjonowania „*prawomocnego uchylenia*” to mechanizm, ujęty w ramy formalno-prawne, polegający na powiązaniu naruszeń prawa przy sporządzaniu dokumentów planistycznych z obowiązkową odpowiedzialnością zawodową urbanistów związanych formalnie ze sporządzaniem tych dokumentów:

- jeżeli rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody, stwierdzające nieważność uchwały w sprawie dokumentu planistycznego, niezaskarżone przez gminę, zostanie zaskarżone przez urbanistę i sąd administracyjny rozpatrujący tę skargę, podtrzyma to rozstrzygnięcie, to po uprawomocnieniu tego orzeczenia przesyła jego kopię do MIB wraz z danymi urbanisty celem umieszczenia w ePNP;
- jeżeli sąd administracyjny rozpatrujący skargę na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody, podtrzyma to rozstrzygnięcie, to po uprawomocnieniu tego orzeczenia przesyła jego kopię do MIB wraz z danymi urbanisty celem umieszczenia w ePNP; przepis powyższy stosuje się odpowiednio przy rozpatrywaniu skargi w trybie art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

WYKONYWANIE ZAWODU URBANISTY

(PROJEKT AUTORSKI)

DEONTOLOGIA ZAWODU URBANISTY - ZARYS

Nie mogą wykonywać zawodu urbanisty osoby, które:

1. Zachowują całkowicie bierną, obojętną postawę wobec dewastacji polskiej przestrzeni oraz postępującego gwałtownie procesu likwidacji planowania przestrzennego w Polsce.
2. Planowanie przestrzenne utożsamiają z projektowaniem zagospodarowania przestrzennego kwestionując tym samym jego istotę jako narzędzia zarządzania rozwojem.
3. Nie znają obowiązującego prawa, kontestują potrzebę jego obowiązkowej znajomości i stosowania, naruszają przepisy prawa bądź uczestniczą w działaniach inspirowanych takim naruszeniem.
4. W procedurach planistycznych przyjmują rolę adwokata zleceniodawcy – partycypację społeczną uznają i traktują jako zło konieczne.
5. Wykonywany zawód, związane z nim przepisy prawa, normy, kodeksy, zasady oraz procedury traktują całkowicie instrumentalnie – wyłącznie jako sposób uzyskiwania dochodów.
6. Wiedzę, umiejętności zawodowe oraz swój autorytet angażują w przedsięwzięcia szkodliwe dla planowania przestrzennego i zawodu urbanisty.
7. Akceptują, wspierają, inspirować wszelkie działania blokujące dostęp młodych urbanistów do wykonywania zawodu.

PROPOZYCJA LOGO IZBY

